

VÝVOZ NÁRODNÍHO FILMOVÉHO DĚDICTVÍ DO CIZINY SE PROZATÍM NEVYPLATIL

TISKOVÁ ZPRÁVA Asociace českých kameramanů (AČK) ze dne 26. dubna 2015

k uvedení digitálně zrestaurovaného filmu Staré pověsti české na Finále Plzeň Národním filmovým archivem v Praze

V rámci 28. ročníku filmového festivalu Finále Plzeň členové expertní technické a autorskoprávní skupiny Asociace českých kameramanů (AČK) zhlédli obnovenou premiéru digitálně zrestaurovaného filmu režiséra Jiřího Trnky „Staré pověsti české“.

Film byl digitalizován z rozhodnutí Národního filmového archivu (NFA) maďarskou digitální laboratoří. Do výběrového řízení se nepřihlásily žádné české postprodukční společnosti údajně proto, že podmínky pro ně byly buď diskriminační, nebo málo transparentní. Nastavené parametry veřejné zakázky ani negarantovaly vysokou kvalitu práce, známou z digitálního restaurování předchozích čtyř českých filmů v letech 2011 až 2014.

„Nám se zdá celé zadání na výběrové řízení nesmyslné, protože tam je hlavní a absolutní vyhodnocovací argument cena,“ vyjádřil své pochyby pro Český rozhlas Vít Komrzý, ředitel postprodukční společnosti UPP, která restaurování všech českých filmů dosud prováděla. *„V podstatě se tam aktivně neřeší kvalita, která je pro nás zásadní. Chceme se podílet na projektech, které jsou dělané profesionálně a dobře,“* vysvětlil svůj odmítavý postoj Komrzý.

Bohužel při digitálním restaurování nebyli přítomni ani zástupci autorů, kteří by na kvalitu digitalizace filmu „Staré pověsti české“ dohlíželi, tak jako tomu bylo u restaurování předchozích čtyř českých filmů. A to i přesto, že se digitalizoval film převážně z originálního negativu. To se bohužel projevilo na nepříliš uspokojivé kvalitě výsledné podoby digitálně restaurovaného filmu.

Některé barevně nevyrovnané záběry, zelená obloha či narůžovělý sníh a nestabilita obrazu ukázaly, že NFA nedisponuje odborníky, kteří by byli schopni digitálně restaurovat staré filmy přímo z originálních negativů pouze s pomocí zahraničních techniků, bez kameramanských expertů. *„Chybí jim zřejmě nejen praktické zkušenosti, ale i znalosti našich typických dobových technologií,“* připomněl vedoucí Katedry kamery FAMU Marek Jícha. *„Smutné je, že se přitom NFA pyšní tím, kolik set tisíc korun vynakládá na historický výzkum každého z digitálně restaurovaných filmů. Podstata problému mu ale uniká. Nabízíme opakovaně naši odbornou pomoc, kterou začal vloni NFA odmítat,“* lituje Jícha. Na nevyrovnanou kvalitu restaurování měl asi vliv i ustavičný tlak na snižování výdajů, ačkoliv se podle serveru Everfund.cz na digitální restaurování filmu „Staré pověsti české“ vybralo ze státních i soukromých zdrojů celkově na 2,1 mil. Kč. Na jaké konkrétní činnosti byly finanční prostředky věnovány zůstává nezřetelné. Jasně ale je, že vysoké náklady, vynakládané na tzv. historický výzkum prováděný NFA, nejsou pro digitální restaurování českých filmů příliš dobrou investicí.

Kromě zapomenutých slepek nebo ustřižených závěrečných titulků si diváci premiéry digitálně restaurovaného filmu stěžovali také na špatnou kvalitu zvuku, provázenou

nepřiměřeně intenzivním šumem a nepříjemně ostře zkreslenými nástupy hudebního doprovodu, které místy zhoršovaly i srozumitelnost hlasů..

AČK s politováním konstatuje, že výsledný digitalizát filmu „Staré pověsti české“ nesplňuje přísné podmínky vznikající Metodiky digitalizace národního filmového fondu nazvané DRA, řešené v rámci výzkumného projektu Ministerstva kultury České republiky jako projekt národní kulturní identity, hned v několika kritériích. Metoda DRA – digitálně restaurovaného autorizátu je založena na konsensu práce historiků, archivářů a autorských profesních asociací pod vedením restaurátora. Jejich společná práce má vždy směřovat k dosažení co nejkvalitnějšího restaurování obrazu i zvuku filmu při současném snížení nákladů. Metoda DRA slouží ke vzniku autentického vzhledu obrazu a zvuku filmového díla tak, aby respektovala původní autorský koncept z doby prvního uvedení filmu. Jednou z podmínek DRA je mandatorní účast expertní kameramanské a zvukařské poradní skupiny, která tento proces sleduje a pomáhá kvalifikovanému restaurátorovi zasvěcenými expertizami při jeho práci. Bohužel zástupci autorů byli z procesu restaurování filmu „Staré pověsti české“ ze strany NFA vyloučeni, což snížilo kvalitu restaurování, ale způsobilo i změnu díla. O průběhu restaurování nebyla česká odborná veřejnost bohužel průběžně informována. Ačkoliv lze NFA pochválit za úvodní titulek na začátku filmu uvádějící z jakých materiálů se při digitálním restaurování vycházelo, chybí v něm informace o tom, v jakém rozlišení byl film naskenován a v jakém digitálně restaurován. Především v něm ale chybí jména restaurátorského týmu, který je za výsledný vzhled obrazu a charakter zvuku zodpovědný. Proč? Při premiéře filmu byla jako restaurátorka filmu „Staré pověsti české“ představena absolventka humanitního oboru bez jakýchkoliv restaurátorských zkušeností, praktických dovedností, nebo znalostí dobových technologií. Ředitel NFA bohužel zrestauroval tento film za zavřenými dveřmi, čímž jen posílil podezření, která jsou vůči němu poslední dobou z nejrůznějších stran vznášena.

Metoda DRA vznikala postupně při úspěšném restaurování filmů „Marketa Lazarová“, „Hoří, má panenko“, „Všichni dobří rodáci“ a „Ostře sledované vlaky“. Vznikala za produktivní spolupráce AČK a pracovníků NFA, kteří tehdy zahájili výzkumný projekt národní kulturní identity NAKI spolu s Akademií múzických umění v Praze. Na projektu ve shodě spolupracovali historici, kurátoři, kameramani, zvukoví mistři a technologové z ČVUT. Toto již otevřené schéma spolupráce bylo zcela ochromeno jednostranným rozhodnutím generálního ředitele NFA PhDr. Michala Breganta z projektu dne 20. 3. 2015 odstoupit, ačkoli se všemi podmínkami výzkumu původně v projektových přihláškách písemně souhlasil.

AČK tohoto kroku PhDr. Michala Breganta lituje, neboť kdyby tato spolupráce nebyla uměle přerušena, mohl být film „Staré pověsti české“, klenot české kinematografie z dílny režiséra a výtvarníka Jiřího Trnky, restaurován doma v českých studiích s využitím českého restaurátorského technologického a uměleckého know-how, velmi pravděpodobně i s nižším rozpočtem a zcela jistě ve vyšší kvalitě.

AČK je členem Mezinárodní asociace filmových archivů AMIA a sdružuje ve svých řadách kameramany a kameramany-restaurátory.

Asociace českých kameramanů

Kontakt pro novináře:

Marek Jícha

prezident Asociace českých kameramanů

tel: +420 723437344

email: lampafilm@gmail.com